

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ЗА СУБ'ЄКТИВНИМИ ОЦІНКАМИ БАТЬКІВ ТА ДІТЕЙ

Оксана ФЕДЕЧКО, Юлія ПАВЛОВА

*Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна, e-mail: ksushok@bigmir.net*

Вступ. Якість життя, пов'язана зі здоров'ям (Health Related Quality of Life, HRQOL), зосереджена на фізичних, психічних та соціальних аспектах здоров'я дитини, дає змогу окреслити особливості щоденного функціонування, труднощі під час виконання повсякденних дій, зокрема тих, що є критичними для благополуччя. Аналіз якості життя дітей допомагає відповісти на низку запитань, що стосуються емоційного стану, соціальних відносин, медичних втручань і реабілітації, він дає змогу ліпше зрозуміти проблеми розвитку дитини, труднощі, які виникають під час спілкування з батьками та однолітками, оцінити пізнавальну та ігрову діяльність, поведінку, сприйняття власного «я», проаналізувати критичні чинники, що можуть незадовільно впливати на здоров'я дитини (поганий сон, наявність болю, булінг, несприятливе середовище тощо). Розуміння якості життя дитини, обчислення HRQOL в кількісному еквіваленті важливі для оцінювання впливу захворювань на різні аспекти добробуту, прогнозування стану здоров'я населення в майбутньому.

Мета дослідження – проаналізувати відмінності у фізичному, психічному та соціальному складниках якості життя дитини дошкільного віку за відповідями дітей та батьків.

Методи. В опитуванні взяли участь 57 дітей (паспортний вік – 6 років) та їхні батьки. Дорослі учасники дали згоду на участь дитини в дослідженні.

Якість життя оцінювали за допомогою Pediatric Quality of Life Inventory (PedsQL™ 4.0, Generic Core Scales, варіант для дітей віком 5–7 років та їхніх батьків), від Mani Research Trust отримано спеціальний дозвіл на використання та українську версію анкети [2]. Результати обчислювали за такими шкалами: «Фізичне функціонування», «Емоційне функціонування», «Соціальне функціонування», «Функціонування у дитячому садку». Значення нижче ніж 50 балів тлумачили як погану якість життя, 51–75 балів – середню, вище за 75 балів – високу [1]. Вибірки порівнювали за допомогою тесту Краскела – Уоліса. Достовірними вважали відмінності при $p < 0,05$.

Результати. Якість життя дітей за більшістю шкал була у високому діапазоні – «Фізичне функціонування» – $78,7 \pm 1,9$ бала, «Емоційне функціонування» – $82,3 \pm 2,6$ бала, «Соціальне функціонування» – $76,1 \pm 2,8$ бала), лише за шкалою «Функціонування у дитячому садку» показники містилися в середньому діапазоні ($73,9 \pm 3,0$ бала). Оцінка якості життя дитини батьками була суттєво нижчою та статистично достовірно відрізнялася за шкалами «Фізичне функціонування» (на 10,9 бала), «Емоційне функціонування» (на 12,7 бала), «Функціонування у дитячому садку» (на 9,2 бала).

Обговорення. Незважаючи на невідповідність між оцінкою, яку дає дитина, і оцінкою, отриманою за результатами відповідей батьків, урахування думки дитини має велике значення. На думку батьків має вплив рівень розвитку інших дітей, їхні особисті очікування та надії щодо дитини, стурбованість проблемами зі здоров'ям дитини, додаткові життєві обставини та власний психічний стан. Оцінювання батьків є більш критичним, дає змогу відобразити рівень розвитку дитини, її спроможності відповідно до вікового розвитку. Такі закономірності можна чітко спостерігати щодо фізичного функціонування дитини (відмінності у відповідях на запитання щодо піднімання важких речей, ходьби на велику відстань, виконання роботи в домі). Винятком можна вважати питання, що стосуються рівня фізичної

підготовленості, занять фізичною культурою / спортом, пропусків занять через нездужання / хворобу.

Висновки. Якість життя українських дошкільнят є у високому діапазоні, проте вона нижча порівняно із здоровими респондентами тієї ж вікової групи з інших країн світу. Батьки більш критично оцінюють різні аспекти фізичного, емоційного і соціального функціонування дитини та є джерелом додаткової інформації щодо якості життя дитини.

Ключові слова: якість життя, діти, батьки, PedsQL.

Список використаних джерел

1. Павлова Ю. О. Оздоровчо-рекреаційні технології та якість життя людини : монографія / Павлова Ю. О. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 356 с.
2. Varni J. W. The PedsQL: measurement model for the pediatric quality of life inventory / Varni J. W., Seid M., Rode C. A. // Medical Care. – 1999. – Vol. 37 (2). – P. 126–139.